

Шифр-девіз

Торгівельна євроінтеграція

**Стратегічні перспективи співробітництва України з торговельними
партнерами-країнами Європейського Союзу у глобальній системі
міжнародної торгівлі**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Стратегічні перспективи розвитку інтеграційних процесів України у глобальній системі міжнародної торгівлі	7
1.1. Теоретико-логічний аналіз міжнародної інтеграції.....	7
1.2. Визначення загального рівня інтеграційних процесів України у глобальній системі міжнародної торгівлі.....	9
РОЗДІЛ 2. Аналіз прогностичних значень основних макроекономічних показників України та її основних торговельних партнерів	17
2.1. Характеристика рівня торгівельно-економічного стану основних торговельних партнерів України на основі кривих росту	17
2.2. Визначення перспектив інтеграції України за допомогою методу стратегічного позиціонування	23
ВИСНОВКИ.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	31
ДОДАТКИ.....	33

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Міжнародна торгівля як найстаріша форма міжнародних економічних відносин в епоху глобалізації трансформується у глобальну систему та сприяє якісно новому етапу розвитку світового господарства. На сучасному етапі міжнародних економічних відносин виникає все більше інтеграційних угруповань, держави прагнуть ставати їх учасниками для поліпшення умов торгівлі, що сприяє активізації міжнародної торгівлі у окремих регіонах та, як наслідок, підвищення інтенсивності загальносвітової торгівлі. Таким чином, можна визначити, що характерною рисою глобальної системи міжнародної торгівлі є інтеграційний вектор її розвитку.

Дана проблема набуває додаткової актуальності з огляду на суперечливу взаємодію процесів регіоналізації та глобалізації, коли процес глобалізації формує нові характеристики та типи регіоналізації, загострюючи конкуренцію між інтеграційними об'єднаннями, перш за все у сфері міжнародної торгівлі. Виходячи з цього, особливої актуальності на сьогодні набуває дослідження інтеграційного вектору розвитку глобальної системи міжнародної торгівлі, який визначає характер, особливості та стратегічні напрями розвитку міжнародних торговельних відносин в межах світових інтеграційних угруповань як невід'ємних складових глобальної системи міжнародної торгівлі.

Найбільш повно теоретичні основи аналізу міжнародної торгівлі розкрито у працях таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як К. Аленжардро, Дж. Бхагваті, Р. Вейнер, Е. Гелпмен, Х. Джонсон, П. Кругман, В. Леонтьєв, П. Ліндерт, А. Маргаретт, Б. Олін, М. Познер, М. Портер, Т. Рибчинський, П. Самуельсон, Дж. Сакс, А. Сміт, Е. Хекшер та ін.

Методологічні основи аналізу міжнародних інтеграційних процесів закладено у працях таких авторів, як Б. Баласса, Р. Барр, Дж. Вайнер, Дж. Вінера, К. Дойч, Р. Ліпесей, Л. Ліндберг, Г. Мюрдаль, Д. Рікардо, А. Сміт, А. Спінелли, Д. Мітрани, Е. Хаас та ін.

Питаннями міжнародної економічної інтеграції та міжнародної торгівлі також займалися Л. І. Абалкін, Є. Ф. Авдокушин, Т. І. Алексєєва, Т. І. Амеліна, Н. В. Бахчеванова, В.С. Белозубенко, С. В. Беренда, Л. В. Білецька, О. В. Білецький, І. В. Бураковський, Л.Б. Вардомський, С. В. Владіміров, Гасім Салах, Дж. Гейсфорд, В. П. Герасенко, А. П. Голіков, Н. І. Гончаренко, Р. Н. Грабар, Л. І. Григорова-Беренда, І. Ю. Гужва, І. П. Гурова, І. І. Дахно, М. Джованович, О.А. Довгаль, Д. С. Долгов.

Однак, деякі аспекти цієї багатогранної наукової проблеми, що пов'язані зі специфікою протікання інтеграційних процесів у глобальній системі міжнародної торгівлі залишаються недостатньо розкритими та обґрунтованими. Насамперед потребує подальшого дослідження діяльність інститутів, які регулюють глобальну систему міжнародної торгівлі на глобальному та регіональних рівнях. Недостатньо розробленими залишаються питання щодо типології та тенденцій розвитку інтеграційних процесів у глобальній системі міжнародної торгівлі, а також оцінки ефективності міжнародних торговельних відносин в межах світових інтеграційних угруповань. Крім того, надзвичайно актуальним на сьогодні є також визначення місця України у глобальній системі міжнародної торгівлі через активізацію її інтеграційної зовнішньоекономічної політики.

Таким чином, дослідження інтеграційного вектору розвитку глобальної системи міжнародної торгівлі є дуже важливим як у теоретичному, так і у практичному плані, що обумовило вибір теми дисертації, її мету та завдання.

Мета і завдання дослідження. Метою наукової роботи є поглиблення теоретико-методологічних засад дослідження інтеграційних процесів у глобальній системі міжнародної торгівлі .

Для досягнення поставленої мети пропонується вирішення таких завдань:

- систематизувати теоретичні основи дослідження міжнародної торгівлі у загальноекономічних та інтеграційних аспектах;
- дослідити становлення та процеси інституціоналізації міжнародної торгівлі як глобальної системи;

- оцінити ефективність інтеграційних процесів у глобальній системі міжнародної торгівлі за допомогою методичних підходів;
- визначити типологічні основи формування та еволюцію інтеграційних структур у глобальній системі міжнародної торгівлі
- обґрунтувати сучасні тенденції розвитку інтеграційних процесів у міжнародних торговельних відносинах;
- провести аналіз особливостей формування та оцінку ефективності міжнародних торговельних відносин в межах світових інтеграційних угруповань ;
- провести соціальну та економічну діагностику національної економіки України як суб'єкту глобальної системи міжнародної торгівлі;
- запропонувати імперативи активізації інтеграційної зовнішньоекономічної політики України в глобальну систему міжнародної торгівлі;
- обґрунтувати стратегічні перспективи розвитку інтеграційних процесів України у глобальній системі міжнародної торгівлі.

Об'єктом дослідження є інтеграційні процеси у глобальній системі міжнародної торгівлі.

Предметом дослідження є типологія, особливості формування та тенденції розвитку інтеграційних процесів у глобальній системі міжнародної торгівлі.

Методи дослідження. Наукові положення, висновки і рекомендації є повною мірою обґрунтованими, що підтверджується наявністю логічного взаємозв'язку сформульованих задач та отриманих результатів, аргументованістю теоретичних висновків, використанням широкого масиву статистичного матеріалу та методів наукового дослідження.

Інформаційної базою дослідження є монографічні дослідження вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, матеріали та аналітичні звіти міжнародних організацій (World Bank, WTO, UNCTAD, ОЕСР, СОТ, Всесвітнього економічного форуму та ін.), Державної служби Статистики України,

Міністерства економічного розвитку України, законодавчі акти та нормативні документи Верховної Ради України та ін.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у поглибленні теоретико-методичних засад дослідження інтеграційних процесів у глобальній системі міжнародної торгівлі, а також обґрунтуванні стратегічних напрямів інтеграції України в глобальну систему міжнародної торгівлі.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що основні теоретичні положення, висновки та рекомендації, сформульовані автором у дослідженні, можуть бути методологічною базою для розробки ефективних механізмів інтеграції України у глобальну систему міжнародної торгівлі.

РОЗДІЛ 1. Стратегічні перспективи розвитку інтеграційних процесів України у глобальній системі міжнародної торгівлі

1.1. Теоретико-логічний аналіз міжнародної інтеграції

Важливим етапом дослідження стратегічних перспектив розвитку інтеграційних процесів України у глобальній системі міжнародної торгівлі є вибір системи показників для оцінки розвитку інтеграції. Торгівля з міжнародними партнерами має вплив від різноманітних факторів, найважливішими з яких є: загальний стан економіки країни; кон'юнктура світового ринку; економічний стан основних торговельних партнерів; рівень державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

З метою управління ефективним розвитком інтеграційної зовнішньоекономічної політики України, розглянемо стратегічне прогнозування торговельно-економічного стану України та її основних торговельних партнерів, що ґрунтується на прогнозі тенденцій розвитку інтеграції країн світу в глобальну систему міжнародної торгівлі та виявленні найбільш перспективних з них.

Згідно комплексної макроекономічної моделі прогнозування соціально-економічного розвитку України, розробленої Інститутом економічного прогнозування НАН України на замовлення Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції, прогнозування соціально-економічного розвитку України базується на системі випереджаючих індикаторів [18]. У цій моделі враховано такі індикатори:

- динаміка реального ВВП,
- зміна сукупного попиту,
- зміна сукупної пропозиції,
- витрати на закупівлю експорту,
- обсяги загального інвестування економіки,
- частки довгострокових кредитів та ін.

Найважливішим показником першого блоку є ВВП, який є одним з основних показників, що відображає стан економіки країни, оскільки з усіх видів зовнішньоекономічної діяльності саме міжнародна торгівля, кінцевий результат якої визначається експортом, безпосередньо впливає на ВВП. Це пояснюється тим, що експортування вітчизняних товарів і послуг призводить до зростання експорту та прямо пропорційно збільшує сукупні витрати національної економіки та ВВП. Закупівля імпорту, навпаки, означає витрати на іноземні товари й послуги, та також входить у систему показників розвитку інтеграційних процесів.

Що стосується зовнішньої інтеграційної політики, вона перебуває під впливом наступних основних чинників: динаміка ВВП власного й у країнах – торгових партнерів; зовнішньоторговельні показники тощо. Також одну з ключових позицій займає інвестиційний ринок, який відіграє важливу роль у кругообігу товарів і послуг в економіці. Отже, така система індикаторів дає можливість звернути увагу на розвиток інтеграційних процесів та виходячи з виявлення проблем економіки країни, сформулювати рекомендації щодо напрямів макроекономічної політики з їх вирішення.

Візьмемо за основу запропоновану систему показників згідно розробленого методичного підходу [18]. Але будемо враховувати ті показники, які не тільки відображають стан торгово-економічної відносин, але і характеризують зовнішню політику держави, спрямовану на інтеграцію у міжнародний інтеграційний простір. З огляду на це, система показників складається з двох груп.

Спираючись на теоретико-логічний аналіз провідних фахівців у сфері міжнародної інтеграції, методичні рекомендації Інституту економічного прогнозування НАН України, а також структуру показників офіційних статистичних джерел, у якості базису в оцінюванні перспективного розвитку інтеграційних процесів у глобальній системі міжнародної торгівлі доцільно розглянути таку систему показників:

- темпи приросту обсягів імпорту;
- темпи приросту обсягів експорту;
- ВВП;

- загальний обсяг торгівлі, імпорт;
- загальний обсяг торгівлі, експорт;
- платіжний баланс, рахунки поточних операцій (річні);
- прямі іноземні інвестиції, внутрішні та зовнішні потоки і запаси (річні).

Запропонована система показників дозволяє здійснювати моніторинг основних напрямів зовнішньо-економічної політики та наслідків їх реалізації. Саме це дозволяє проводити аналіз проблем в міжнародній економіці, попередній аналіз виникнення можливих стратегій розвитку інтеграції. Зазначені індикатори також дозволяють побудувати єдиний інтегральний показник, що відображає стан інтеграційних процесів та оцінити потенційні можливості їх розвитку.

1.2. Визначення загального рівня інтеграційних процесів України у глобальній системі міжнародної торгівлі

Щоб визначити загальний рівень інтеграційних процесів України у глобальній системі міжнародної торгівлі необхідно виявити вплив кожної ознаки на загальний рівень розвитку інтеграції, а потім визначити сам рівень, виконавши згортку цих ознак. Відомо, що для неметричних ознак розроблено небагато математичних інструментів, які дозволяють зробити часткову або повну їх згортку. Провідними фахівцями з проблем економіко-математичних методів та моделей обґрунтовано переваги застосування методу багатовимірного шкалювання, який саме дозволяє виконати часткову згортку визначених метричних ознак в нові змінні – стимули [4].

Відомо, що багатовимірне шкалювання є методом аналізу та візуалізації даних за допомогою розташування точок, які відповідають досліджуваним об'єктам, у просторі меншої розмірності, ніж простір ознак об'єктів. Точки розміщуються так, щоб попарні відстані між ними в новому просторі якомога менше відрізнялися від емпірично вимірених відстаней у просторі ознак досліджуваних об'єктів. Якщо елементи матриці відстаней отримані по інтервальним шкалам, метод багатовимірного шкалювання називається

метричним. Коли шкали є порядковими, метод багатовимірного шкалювання називається неметричним. Міра відмінностей відстаней у вихідному та новому просторі називається функцією стресу.

У фахових наукових літературних джерелах відмічено, що метою багатовимірного шкалювання є визначення взаємного розпізнавання об'єктів (у нашому випадку – інтеграційних об'єднань) у певному теоретичному просторі невеликої розмірності, тобто у системі міжнародної торгівлі, що адекватно відображає реальність (міжнародні інтеграційні процеси). Багато фахівців у якості альтернативи використовують факторний аналіз, який призначено у т.ч. для скорочення простору ознак об'єкта, якщо вони виміряні на метричних шкалах. Багатовимірне шкалювання є аналогічним методом факторному аналізу, оскільки також дозволяє скорочувати простір ознак та виокремлювати латентні фактори, які пояснюють зв'язки між ознаками, а саме описують розвиток інтеграційний процесів [8].

Проте не дивлячись, що між методами багатовимірного шкалювання і факторним аналізом є багато подібностей, але існують й істотні відмінності. Так, факторний аналіз передбачає, щоб вхідні дані підпорядковувались багатовимірному нормальному розподілу, а залежності були лінійними. Багатовимірне шкалювання не потребує таких обмежень [22]. Даний метод не обов'язково можна застосовувати за умови обчислення кореляційної матриці, та на відміну від факторного аналізу, допускає умову, якщо наявна матриця є матрицею попарних схожостей об'єктів.

В факторному аналізі існують також і переваги. Зокрема, передбачається виокремлення більшого числа факторів – латентних змінних порівняно з багатовимірним шкалюванням. Тому останній метод призводить до спрощення в інтерпретації отриманих результатів. Але головною перевагою методу багатовимірного шкалювання є допустимість його застосування для ознак, що виміряні на неметричних шкалах. Цей метод можна застосовувати до любых типів відстаней або схожостей на противагу факторного аналізу, коли потребується лише кореляційна матриця ознак. Тому сфера застосування методу

багатовимірного шкалювання набагато більша, ніж факторного аналізу. Як зазначають фахівці з проблем багатовимірного шкалювання, – це є сукупність методів аналізу емпіричних даних про близькість об'єктів, за допомогою яких визначається розмірність простору істотних для даної задачі ознак об'єктів та конструюється конфігурація об'єктів в цьому просторі [20]. У нашому випадку це дасть можливість графічно зобразити розташування інтеграційних об'єднань у двовірному просторі, тобто на площині взаємопов'язаних між собою показників розвитку торгівельно-економічних відносин інтеграційних об'єднань у системі міжнародної торгівлі.

Вирішуючи завдання пошуку стратегічного розвитку інтеграції об'єднань країн світу в аспекті міжнародної торгівлі, визначимо латентні фактори у визначеній системі ознак, виміряних у відповідних порядкових шкалах [21, 22]. Для цього було використано модуль Multidimensional Scaling статистичного пакету Statistica (Додаток 3). Обчислювальним алгоритмом даного модуля передбачається максимізація критерію узгодження, який характеризує якість підгонки моделі до даних, його величина називається стресом та обчислюється за формулою:

$$\varphi = \sum_i \sum_j (d_{ij} - f(\delta_{ij}))^2,$$

де d_{ij} – відтворені відстані в просторі заданої розмірності;

$f(\delta_{ij})$ – неметричне монотонне перетворення початкових даних δ_{ij} .

Таким чином, модуль Multidimensional Scaling статистичного пакету Statistica відтворює не кількісні міри схожості об'єктів чи ознак, а лише їх відносний порядок. В даному обчислювальному алгоритмі вважається, що чим менше значення стресу та коефіцієнту відчуження Гутмана k , тим краще матриця початкових даних узгоджується з результативною матрицею відстаней.

Для перевірки правильності вибору розмірності простору стимулів був використаний критерій «кам'янистого осипу». Коефіцієнт відчуження Гутмана обчислюється за формулою:

$$k = \sqrt{1 - \frac{\left(\sum_{ij} d_{ij} \delta_{ij} \right)^2}{\sum_{ij} d_{ij}^2 \sum_{ij} \delta_{ij}^2}}.$$

Метою застосування багатовимірного шкалювання у нашій задачі є визначення латентних факторів – стимулів та встановлення позицій інтеграційних об'єднань та України, які позначено через y_i , $i=1, 2, \dots, 52$, з урахуванням впливу ознак на рівень розвитку інтеграційних процесів у глобальній системі міжнародної торгівлі за коефіцієнтами матриці стимулів, що представлена в табл. 1.1. (Додаток А).

Таблиця 1.1.

Матриця коефіцієнтів стимулів

Ознаки	Стимул, S_1	Стимул, S_2	Ознаки	Стимул, S_1	Стимул, S_2
y_1	0,05144	0,46004	y_{27}	0,04506	0,47046
y_2	-0,06707	0,02800	y_{28}	0,16341	0,49714
y_3	-1,87614	0,07226	y_{29}	-0,28747	0,38804
y_4	-0,26529	0,30038	y_{30}	-0,39562	-0,12937
y_5	-0,55154	-0,48772	y_{31}	0,16208	0,51930
y_6	-0,43765	0,05954	y_{32}	-1,88463	-0,80591
y_7	-0,56149	-0,47580	y_{33}	0,15922	0,51454
y_8	0,16021	0,51951	y_{34}	0,82403	-0,02683
y_9	0,84538	-0,22059	y_{35}	-0,05107	0,03503
y_{10}	0,84817	-0,22517	y_{36}	-1,81499	-0,37245
y_{11}	0,81670	-0,04069	y_{37}	0,60806	-0,42932
y_{12}	0,63337	-0,53441	y_{38}	0,61012	-0,43204
y_{13}	0,85330	-0,22162	y_{39}	0,82928	-0,03414
y_{14}	0,82584	-0,03748	y_{40}	0,04333	0,46545
y_{15}	-1,09734	-0,42377	y_{41}	0,04165	0,46459
y_{16}	0,83991	-0,23097	y_{42}	-0,28596	0,39544
y_{17}	1,13570	0,01641	y_{43}	2,97208	-0,99765
y_{18}	0,62914	-0,53754	y_{44}	-0,44532	0,06051
y_{19}	0,49543	0,29695	y_{45}	-0,63672	-0,32581

Продовження табл. 1.1

Ознаки	Стимул, S_1	Стимул, S_2	Ознаки	Стимул, S_1	Стимул, S_2
y_{20}	-0,38101	-0,13164	y_{46}	0,82218	-0,03826
y_{21}	-1,15446	-1,88549	y_{47}	0,04290	0,47038
y_{22}	-0,42988	0,04761	y_{48}	-0,09228	0,19119
y_{25}	-0,93660	0,08020	y_{51}	0,04353	0,47899
y_{26}	-0,94122	0,09126	y_{52}	-0,06032	2,33607
y_{23}	-0,43805	0,05602	y_{49}	-0,28890	0,38209
y_{24}	-0,44076	0,06527	y_{50}	0,32023	-0,71801

[розроблено автором за розрахунками Додатку А]

В нашій задачі мінімальний стрес дорівнює $\varphi = -1,87614$ (y_3), а коефіцієнт відчуження Гутмана дорівнює $k = 0,7294$ (Додаток А). Отже, рейтинг впливу інтеграційних об'єднань на формування рівня розвитку інтеграції у глобальній системі міжнародної торгівлі такий:

$$y_{43} > y_{17} > y_{13} > y_{10} > y_9 > y_{16} > y_{39} > y_{14} > y_{34} > y_{46} > y_{11}$$

Перейдемо до графічної інтерпретації обрахованих результатів. Для прийняттого графічного зображення позицій інтеграційних об'єднань, розглянемо їх групи, сформовані на основі кластерного аналізу, що виконано у попередньому підрозділі. Таким чином, для візуалізації розвитку інтеграційних процесів на рис. 1.1 нанесено координати значень стимулів інтеграційних об'єднань першого кластеру (Додаток Б).

Україна (номер 52) згідно обчисленого багатовимірного шкалування попала в першу групу разом з іншими інтеграційними об'єднаннями. Аналіз графічного зображення показує значну віддаленість нашої країни від досліджуваних інтеграційних об'єднань.

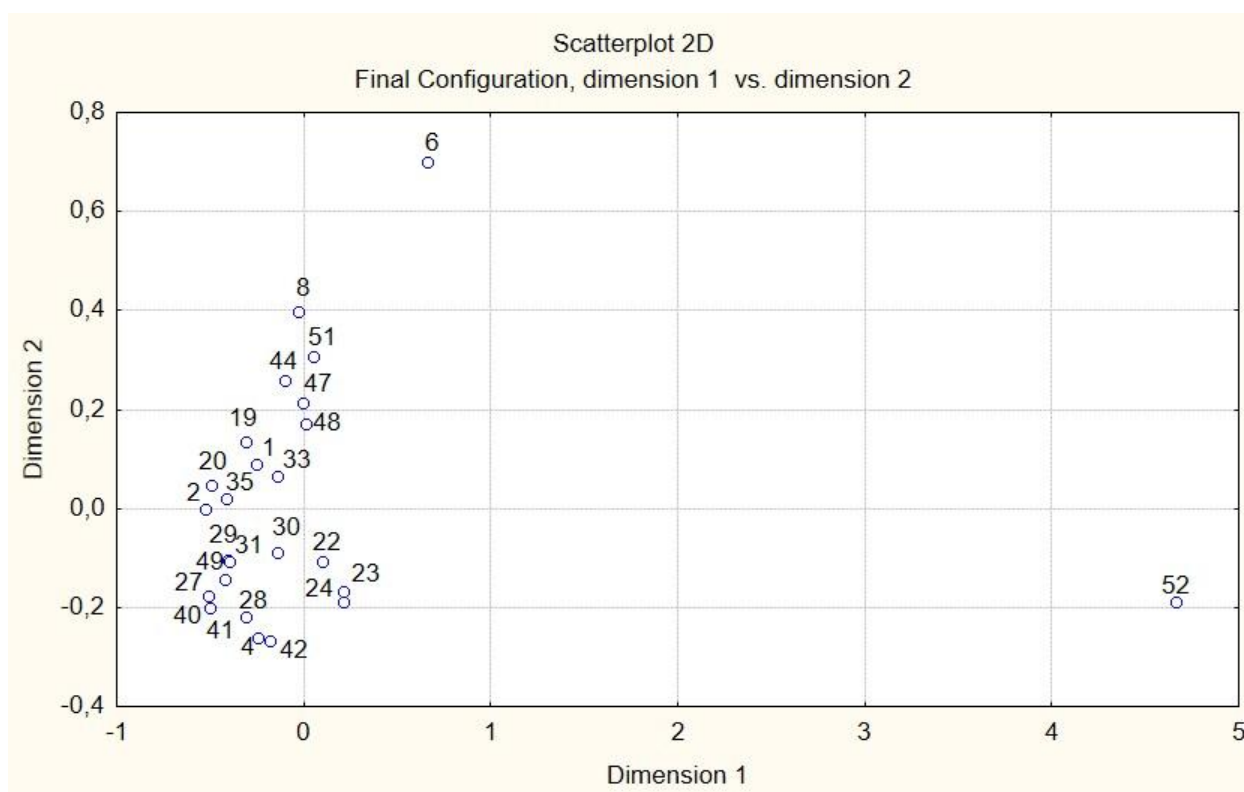

Рис. 1.1. Позиціювання інтеграційних об'єднань першого кластеру на площині стимулів розвитку інтеграції в системі міжнародної торгівлі [розроблено автором за даними розрахунків (Додаток Б)]

З метою багатовимірного шкалювання аналогічно визначено значення стимулів для другої групи інтеграційних об'єднань (Додаток А). Графічне зображення значення першого стимулу (координата по Ox) та другого стимулу (координата по Oy) для інтеграційних об'єднань другого кластеру представлено у просторі стимулів на рис. 1.2.

Значення абсциси інтегрального показника для інтеграційних об'єднань другого кластеру має досить значний розкид: від близько -1,5 (для Європейського союзу) до 2,0 (для Ради співробітництва арабських держав Перської затоки). Це інтеграційне об'єднання має один зі значних показників і по результуючому фактору (ординаті інтегрального показника), тобто має найрозвиненіше положення по своїй групі об'єднань у системі міжнародної торгівлі.

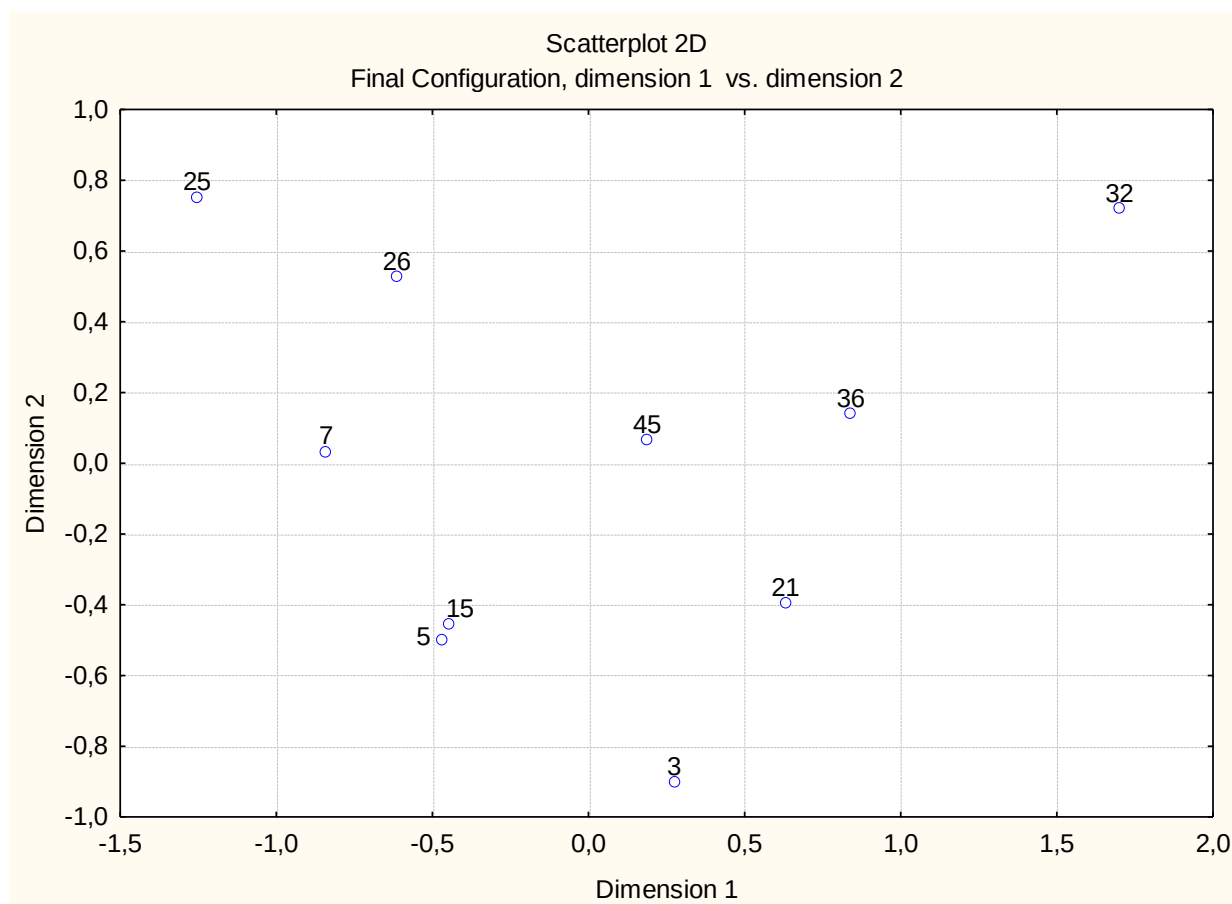

Рис. 1.2. Позиціювання інтеграційних об'єднань другого кластеру в площині стимулів розвитку інтеграційних процесів
[розроблено автором за даними розрахунків (Додаток Б)]

Аналогічно визначена структура розміщення інтеграційних об'єднань країн третьої групи (рис. 1.3).

Для достовірного відображення об'єктивно існуючих у міжнародній економіці інтеграційних процесів необхідно виявити суттєві взаємозв'язки та дати їм кількісну оцінку. Цей підхід вимагає розкриття причинно-наслідкових залежностей. Під причинно-наслідковою залежністю розуміється такий зв'язок між процесами, коли зміна одного з них є наслідком зміни іншого. Таке завдання можливо вирішити за допомогою регресійного аналізу. Щодо цього аналізу, необхідно відмітити, що не всі фактори, що впливають на економічні процеси, є випадковими величинами, тому при аналізі економічних явищ зазвичай розглядаються зв'язки між випадковими і не випадковими величинами. Такі

зв'язки називаються регресійними, а метод математичної статистики, що їх вивчає, називається регресійним аналізом.

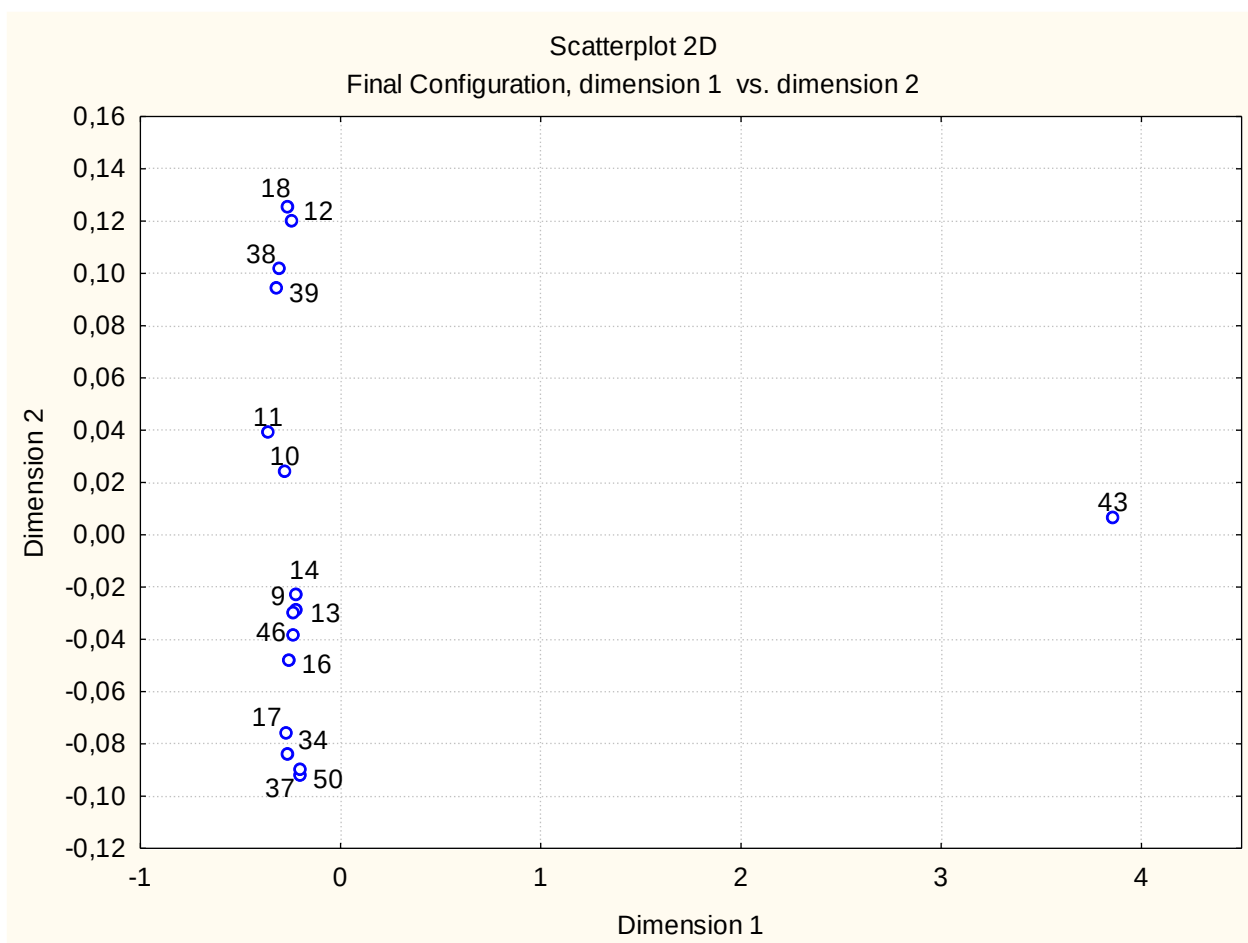

Рис. 1.3. Позиціонування інтеграційних об'єднань третього кластеру в площині стимулів розвитку інтеграційних процесів
[розроблено автором за даними розрахунків (Додаток Б)]

РОЗДІЛ 2. Аналіз прогнозних значень основних макроекономічних показників України та її основних торговельних партнерів

2.1. Характеристика рівня торгівельно-економічного стану основних торговельних партнерів України на основі кривих росту

Для прогнозування розвитку інтеграційних процесів знайдемо рівняння кривих росту наступних досліджуваних показників, які є обґрунтованими показниками розвитку інтеграції у глобальній системі міжнародної торгівлі (Додатки К – Р): x_1 – річні зміни торгівлі, імпорт; x_2 – річні зміни торгівлі, експорт; x_3 – ВВП; x_4 – загальний обсяг торгівлі, імпорт; x_5 – загальний обсяг торгівлі, експорт; x_6 – платіжний баланс, рахунки поточних операцій (річні); x_7 – прямі іноземні інвестиції (річні).

Таблиця 2.1

Рівняння кривих росту досліджуваних показників
та значення їх статистичних критеріїв

Країна	Рівняння кривих росту	Коеф. детермінації (R^2)	Коеф. Фішера (F)	Коеф. Дарбіна-Уотсона (DW)
Річні зміни торгівлі, імпорт (x_1)				
Білорусія	$2,69312 + 67,4404/t$	31,7709	8,85	1,8067
Китай	$19,9129 - 0,0336741 \cdot t^2$	9,4074	1,97	1,5345
Єгипет	$7,92493 + 0,76239 \cdot \sqrt{t}$	0,250425	0,05	1,48706
Франція	$8,62811 - 0,0257 \cdot t^2$	10,4474	2,22	1,95918
Німеччина	$8,99451 - 0,0215 \cdot t^2$	6,51164	1,32	1,86745
Угорщина	$17,2291 - 0,0455 \cdot t^2$	23,8175	5,94	2,14814
Італія	$10,2682 - 0,0332 \cdot t^2$	14,3659	3,19	2,0175
Польща	$18,6027 - 0,0427155 \cdot t^2$	14,9016	3,33	1,84576
Росія	$15,2952 - 0,0373892 \cdot t^2$	5,09107	1,02	1,27375
Туреччина	$6,53258 + 38,5548/t$	14,4391	3,21	1,96939
США	$9,56316 - 0,0196463 \cdot t^2$	7,01719	1,43	2,36752
Україна	$19,4609 - 0,0630517 \cdot t^2$	11,1787	2,39	1,56335
Річні зміни торгівлі, експорт (x_2)				
Білорусія	$2,72329 + 72,6278/t$	30,2159	8,23	1,7275
Китай	$20,2086 - 0,0277942 \cdot t^2$	7,92228	1,63	1,80206
Єгипет	$18,214 - 0,0503556 \cdot t^2$	12,2443	2,65	1,66376
Франція	$7,51581 - 0,0232 \cdot t^2$	10,995	2,35	1,94303
Німеччина	$9,64718 - 0,0220301 \cdot t^2$	7,4135	1,52	1,76504

Продовження табл. 2.1

Країна	Рівняння кривих росту	Коеф. детермінації (R^2)	Коеф. Фішера (F)	Коеф. Дарбіна-Уотсона (DW)
Угорщина	$18,6952 - 0,0345767 \cdot t^2$	11,4905	2,47	1,63474
Італія	$2,3197 + 14,8194/t$	8,07803	1,67	1,67255
Польща	$20,6309 - 0,0548956 \cdot t^2$	34,4096	9,97	2,04325
Росія	$17,0731 - 0,0431 \cdot t^2$	7,83316	1,61	1,80891
Туреччина	$15,5812 - 0,0280066 \cdot t^2$	8,96718	1,87	1,49219
США	$4,29879 + 7,97004/t$	3,46291	0,68	2,04504
Україна	$17,0509 - 0,0521697 \cdot t^2$	10,8462	2,31	1,82908
Валовий внутрішній продукт (x_3)				
Білорусія	$9750,44 + 174,898 \cdot t^2$	94,486	308,45	0,87
Китай	$(873,428 + 5,99249 \cdot t^2) \cdot t^2$	99,392	2941,39	0,594
Єгипет	$58700,1 + 551,618 \cdot t^2$	93,152	244,84	0,322
Франція	$\sqrt{7,2653 \cdot 1011 + 3,96 \cdot 1011 \cdot t}$	84,079	95,06	0,5949
Німеччина	$\sqrt{4,751 \cdot 1012 + 2,8 \cdot 1010 \cdot t^2}$	83,885	93,70	0,748
Угорщина	$\exp(10,0359 + 0,43159 \cdot \sqrt{t})$	85,669	107,60	0,409
Італія	$(1021 + 26,8764 \cdot t) \cdot t^2$	81,059	77,03	0,466
Польща	$\exp(11,6911 + 0,0831001 \cdot t)$	93,8329	273,87	0,5905
Росія	$213149 + 5114,95 \cdot t^2$	91,6941	198,71	1,0322
Туреччина	$\sqrt{2,039 \cdot 1010 + 1,8 \cdot 109 \cdot t^2}$	93,1693	245,52	1,1353
США	$(3057,64 + 3,24027 \cdot t^2) \cdot t^2$	89,4379	152,42	0,1457
Україна	$(204,356 + 0,648858 \cdot t^2) \cdot t^2$	78,7584	66,74	0,7217
Загальний обсяг торгівлі, імпорт (x_4)				
Білорусія	$\exp(8,51449 + 0,113592 \cdot t)$	89,2532	157,80	0,712934
Китай	$\exp(11,4609 + 0,15989 \cdot t)$	96,2756	491,15	0,520977
Єгипет	$9312,63 + 151,436 \cdot t^2$	92,8239	245,77	0,936795
Франція	$1/(0,000004 - 1,1889 \cdot 10^7 \cdot t)$	86,5495	372,17	0,54393
Німеччина	$\exp(12,8467 + 0,0612 \cdot t)$	88,0414	139,88	0,652584
Угорщина	$\exp(8,984 + 0,6018 \cdot \sqrt{t})$	94,1089	303,52	0,634607
Італія	$1/(0,000005 - 1,7147 \cdot 10^7 \cdot t)$	82,8858	331,26	0,38207
Польща	$\exp(10,2656 + 0,109041 \cdot t)$	92,8818	247,92	0,628185
Росія	$\exp(10,5466 + 0,108152 \cdot t)$	79,4472	73,44	0,518943
Туреччина	$\exp(10,2962 + 0,111243 \cdot t)$	90,6318	183,81	0,796774
США	$\exp(13,117 + 0,354 \cdot \sqrt{t})$	94,5298	328,34	1,40408
Україна	$1/(0,000083 - 0,000003 \cdot t)$	73,8216	53,58	0,454908
Загальний обсяг торгівлі, експорт (x_5)				
Білорусія	$\exp(8,3486 + 0,114809 \cdot t)$	89,8378	167,97	0,868885
Китай	$93607,8 + 5648,67 \cdot t^2$	97,5591	759,41	1,10336
Єгипет	$\exp(7,83851 + 0,13129 \cdot t)$	88,6239	148,02	0,438493
Франція	$1/(0,000004 - 9,569 \cdot 10^8 \cdot t)$	84,7973	183,65	0,595538
Німеччина	$\exp(12,9837 + 0,06541 \cdot t)$	89,3098	158,73	0,592686
Угорщина	$\exp(8,699 + 0,6806 \cdot \sqrt{t})$	95,285	383,97	0,55469
Італія	$1/(0,000005 - 1,4488 \cdot 10^7 \cdot t)$	84,7652	163,27	0,53456
Польща	$(94,9917 + 18,6304 \cdot t^2)$	94,8457	349,62	0,654855
Росія	$\exp(10,9885 + 0,11327 \cdot t)$	87,5421	133,51	0,675281

Продовження табл. 2.1

Країна	Рівняння кривих росту	Коеф. детермінації (R^2)	Коеф. Фішера (F)	Коеф. Дарбіна-Уотсона (DW)
Туреччина	$(105,586 + 14,756 \cdot t)^2$	94,2093	309,11	0,699383
США	$\exp(13,117 + 0,354 \cdot \sqrt{t})$	94,5298	328,34	1,40408
Україна	$\exp(8,7068 + 0,486 \cdot \sqrt{t})$	58,4458	26,72	0,817408
Платіжний баланс, рахунки поточних операцій (річні) (x_6)				
Білорусія	$21,9786 - 16,7895 \cdot t^2$	62,4784	29,97	1,4926
Китай	$1/(-0,0000494 + 0,00058/t)$	88,7342	141,78	1,08652
Єгипет	$1017,18 - 15,5759 \cdot t^2$	41,6212	12,83	0,47287
Франція	$28902,3 - 195,504 \cdot t^2$	85,2051	103,66	1,02186
Німеччина	$-83883 + 18584,2 \cdot t$	91,379	190,79	0,652995
Угорщина	$-5930,79 + 19,1974 \cdot t^2$	27,4915	6,82	0,400061
Італія	$42225,3 - 26011,1 \cdot \ln(t)$	32,8728	8,81	0,523661
Польща	$2172,55 - 6985,18 \cdot \ln(t)$	35,1201	9,74	0,926636
Росія	$-13926,3 + 29747,7 \cdot \ln(t)$	56,3935	23,28	1,28765
Туреччина	$908,692 - 166,038 \cdot t^2$	78,3596	65,18	1,96595
США	$-83778,6 - 167751 \cdot \ln(t)$	44,7989	14,61	0,396942
Україна	$2258,21 - 35,1579 \cdot t^2$	51,3989	19,04	1,27336
Прямі іноземні інвестиції, внутрішні та зовнішні потоки і запаси (річні) (x_7)				
Білорусія	Білорусія	Білорусія	Білорусія	Білорусія
Китай	Китай	Китай	Китай	Китай
Єгипет	$-2615,92 + 2034,77 \cdot \sqrt{t}$	31,6361	8,33	0,812339
Франція	$24575,8 + 172,303 \cdot t$	0,490564	0,09	1,72315
Німеччина	$46409,1 - 35450,6/t$	3,13081	0,58	1,84016
Угорщина	$\sqrt{1,159 \cdot 10^7 + 119162 \cdot t^2}$	11,6697	2,38	2,2026
Італія	$1858,37 + 6405,96 \cdot \ln(t)$	14,0604	2,94	2,26756
Польща	$2172,55 - 6985,18 \cdot \ln(t)$	24,1231	5,72	1,34907
Росія	$\exp(7,33781 + 0,201009 \cdot t)$	79,1912	68,50	0,71162
Туреччина	$\exp(6,25619 + 0,195304 \cdot t)$	76,4066	58,29	0,807673
США	$1/(0,0000051 + 0,000018/t)$	52,7761	20,12	1,13479
Україна	$1/(0,0003679 + 0,003537/t)$	60,9077	28,04	0,875935

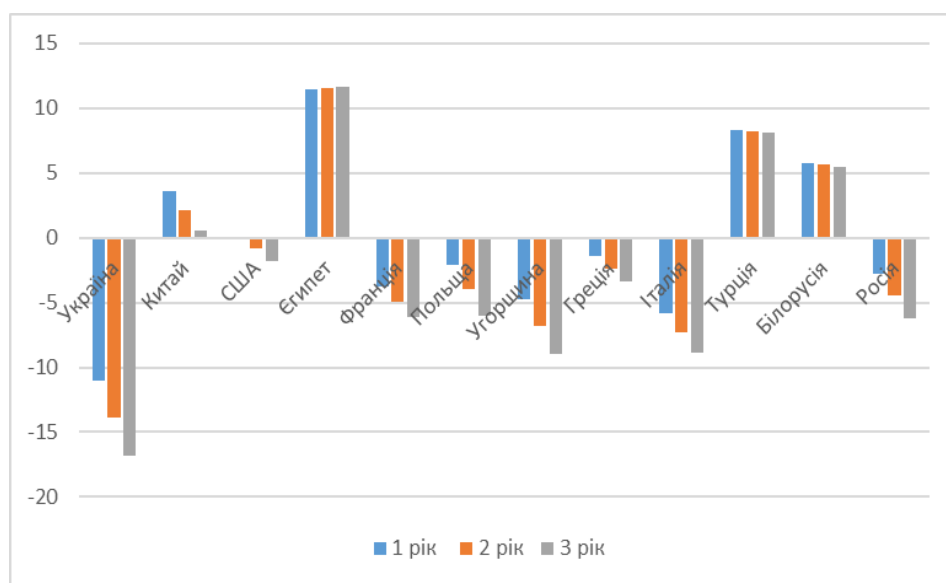
[розрахунки авторів]

Аналіз статистичних критеріїв у виді коефіцієнтів детермінації (R^2), Фішера (F) та Дарбіна-Уотсона (DW) свідчить про статистичну достовірність отриманих моделей та надає можливість їх використання для знаходження прогнозу досліджуваних показників розвитку міжнародної інтеграції, поведінка яких описується відповідними рівняннями (кривими росту).

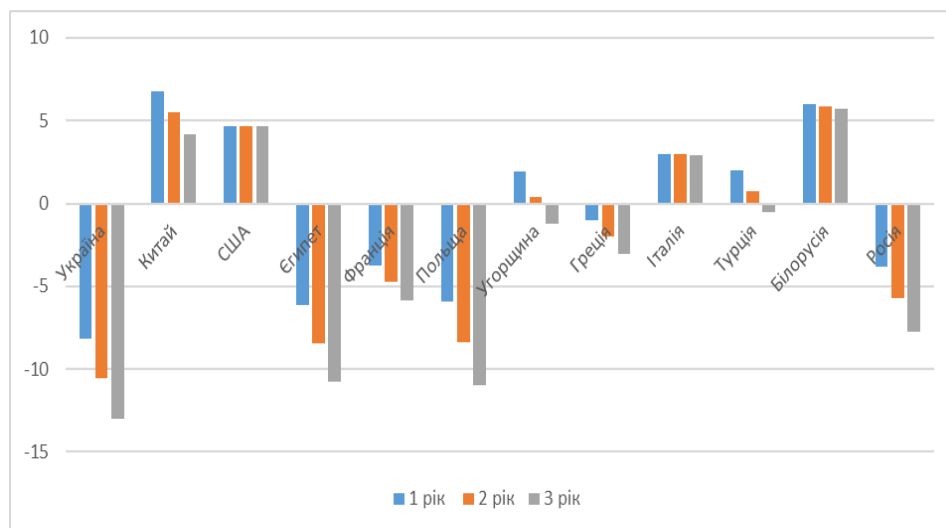
На основі обчислених кривих росту обраховано прогнозні значення показників, що комплексно характеризує рівень торгівельно-економічного стану

основних торговельних партнерів України та розвитку міжнародної інтеграції досліджуваних країн, які є членами інтеграційних об'єднань (Додаток В).

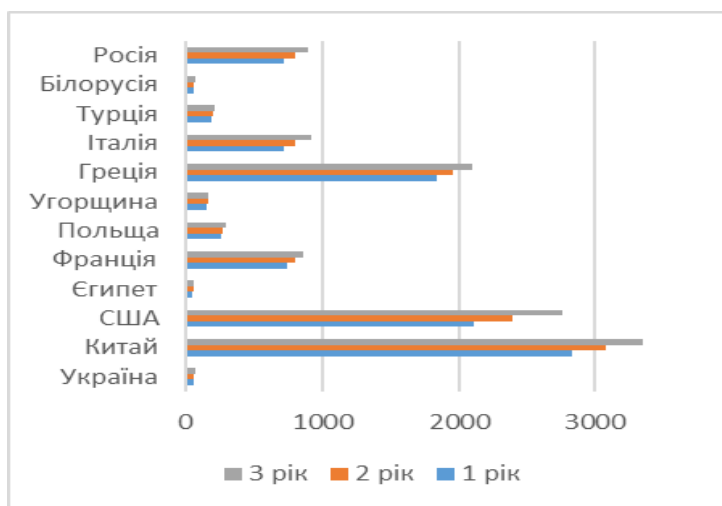
Візуалізація розрахованих прогнозних значень показників для кожного з досліджуваних показників у перспективному трирічному періоді представлено на рис. 2.1.

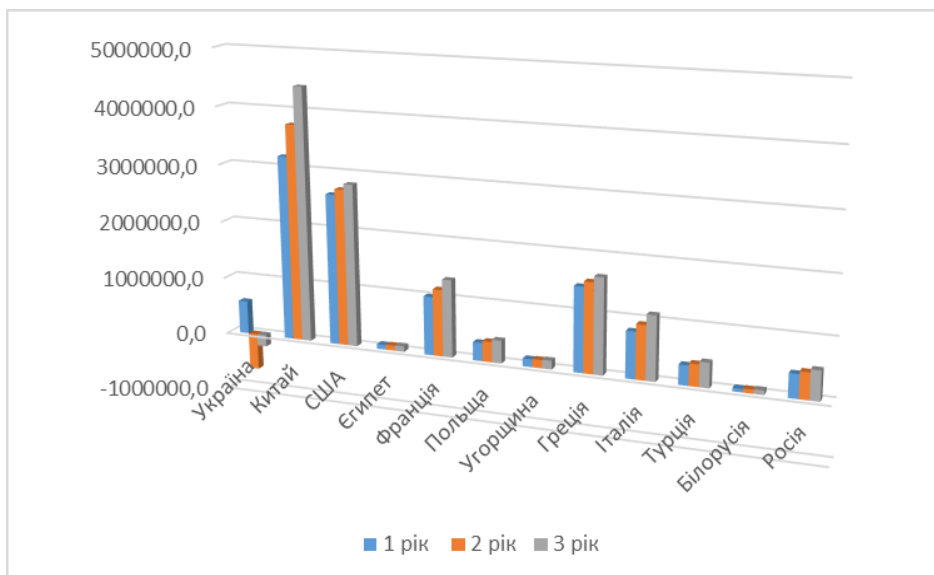
а) Річні зміни обсягів торгівлі, імпорт (млн дол.)

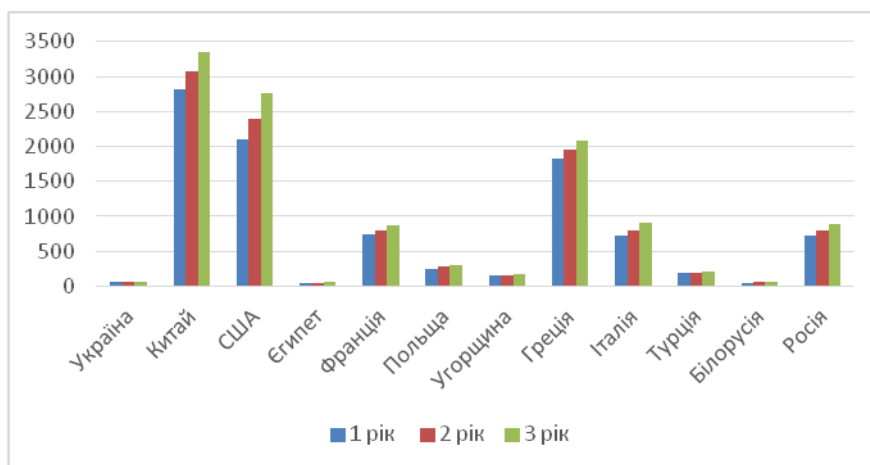
б) Річні зміни обсягів торгівлі, експорт (млн дол.)

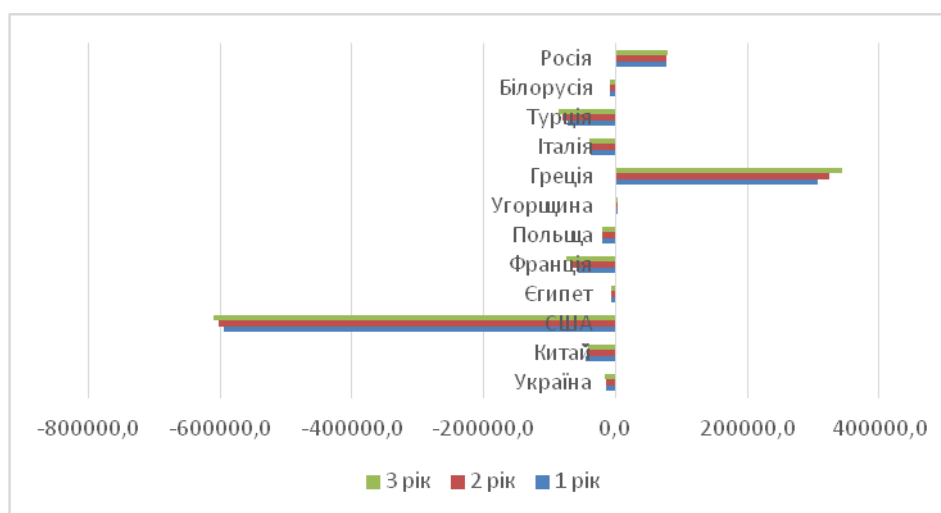
в) Загальний обсяг торгівлі, експорт (млрд дол.)

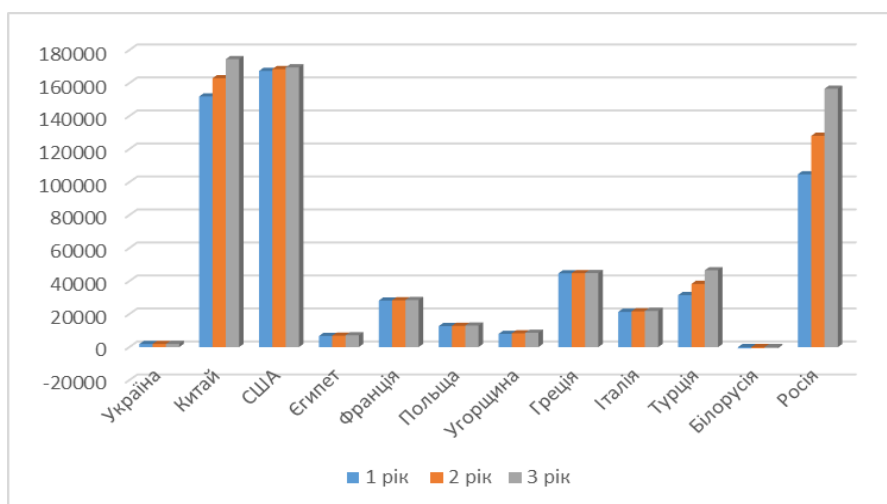
г) Загальний обсяг торгівлі, імпорт (млн дол.)

д) ВВП, річний (млн дол.)

е) Платіжний баланс (млн дол.)

з) Прямі іноземні інвестиції (млн дол.)

Рис. 2.1. Прогнозні значення основних макроекономічних показників України та країн – її основних торговельних партнерів у 2019-2021 рр.

[розроблено автором]

Аналіз прогностичних значень основних макроекономічних показників України та її основних торговельних партнерів обумовлюють тенденції розвитку процесів інтеграції у системі глобальної торгівлі. Так темпи росту імпорту для всіх досліджуваних країн, за виключенням Єгипту, а також експорту мають спадаючу тенденцію. Загальний обсяг торгівлі з імпорту, на відміну від експорту, має навпаки тенденцію до збільшення. Щодо ВВП, то спостерігаємо ріст цього показника, особливо для таких країн, як Китай та США. Прогноз показав додатній

платіжний баланс лише для Угорщини, Росії та Греції, для інших країн від'ємний, найбільший з яких – у США. Лідерами з іноземного інвестування є такі країни, як Китай, США та Росія, Україна також має незначну, але тенденцію до росту.

2.2. Визначення перспектив інтеграції України за допомогою методу стратегічного позиціонування

В основу визначення перспектив інтеграції України використаємо метод стратегічного позиціонування. Його можливо визначити як методичний інструментарій, що дозволяє визначити місце країни (чи окремого напрямку її діяльності) у міжнародному просторі торгівельно-економічних відносин, причому як в даний час, так і в майбутньому (спрогнозувати перспективний стан та виявити напрямки подальшого розвитку). Для формування напрямів зовнішньоекономічної діяльності України необхідно визначити стратегії розвитку нашої країни та її основних торговельних партнерів. Для вирішення даного завдання визначимо місце України у просторі, утвореному інтегральними показниками, що визначає рівень розвитку інтеграційних процесів та факторів їх розвитку.

Отже, рівень розвитку інтеграції досліджуваних країн вимірюється у багатовимірній шкалі інтегральних показників, аналогічно звичайним шкалам. У якості факторів розвитку інтеграційних процесів використано наступні: ВВП; платіжний баланс, рахунки поточних операцій (річні); а також річні прямі іноземні інвестиції, внутрішні та зовнішні потоки і запаси. Згортка цих показників дає скалярне значення інтегрального показника (I_1), обчислене за методом таксонометричного показника рівня розвитку [49], та при графічній інтерпретації представляє собою координату по вісі абсцис. У якості результуючого фактору використано такі показники: річні зміни обсягів імпорту та експорту; загальний

обсяг торгівлі, імпорт та експорт. Згортка цих показників в інтегральний показник (I_2) визначає координату по вісі ординат.

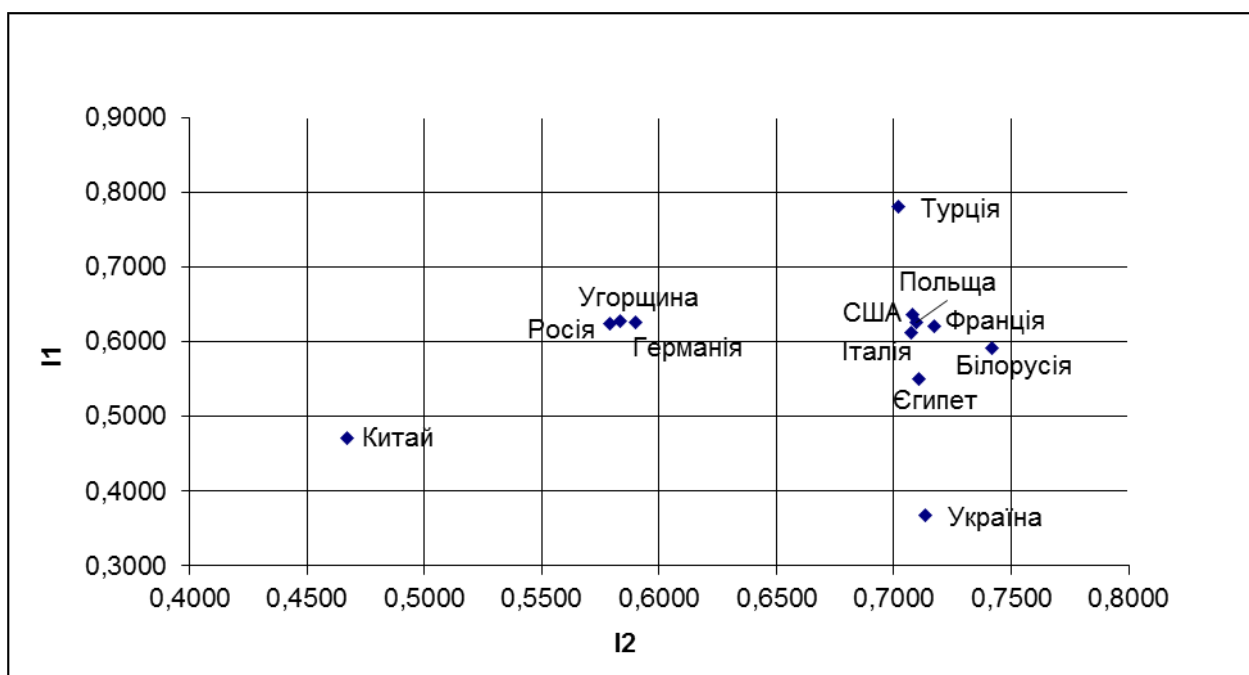

Рис. 2.2. Прогнозні стратегічні позиції України та країн – основних торговельних партнерів у 2019 р. [розроблено авторами]

Отже, аналізуючи рис. 2.2, у 2019 р. Україна буде ближче займати торговельно-економічну позицію до Єгипту, Білорусії, Італії, Франції, Польщі та США, що спрямовує напрями її зовнішньо-торгівельної діяльності та встановлює пріоритети в розвитку інтеграції з цими країнами.

Як і багато інших класичні моделей стратегічного аналізу і планування запропонована модель є описово-інструктивною. Це означає, що її можливо використовувати для опису фактичної (або очікуваного) позиції, яка визначається відповідними змінними, а також і для визначення можливих стратегій. Необхідно відмітити, що модель призначена для того, щоб допомагати приймати управлінські рішення стосовно інтеграції України з країнами, які є її основними торговельними партнерами, а не замінювати їх.

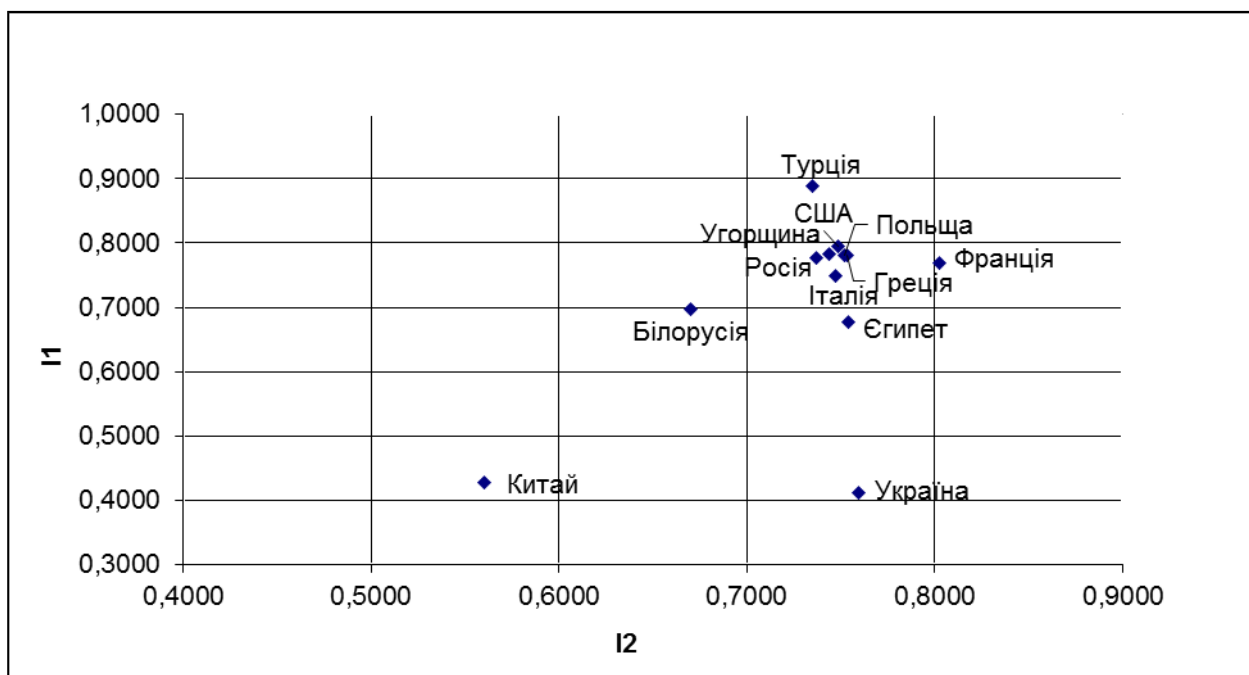

Рис. 2.3. Прогнозні стратегічні позиції України та країн – основних торговельних партнерів у 2020 р. [розроблено авторами]

Аналіз рис. 2.3. свідчить про те, що у 2020 р. стратегічна позиція України зростає за рахунок збільшення значення інтегрального показника I_1 (тобто відповідних показників, які його утворюють) зі значення 0,72 у 2019 р. до 0,76 у 2020 р., та збільшення результуючого інтегрального показника I_2 (за рахунок відповідних показників), який у попередній період прогнозування був менше 0,4 та у другому періоді став більше цього значення. Інші досліджувані країни також змінюють свою стратегічну позицію, тому Україна займає найближчу позицію до Єгипту, Італії, Білорусії, Франції, Польщі, США, як і у попередньому періоді часу, а також цей перелік доповнився такими країнами, як Греція, Росія та Угорщина, передбачає розширення торговельних партнерів України та диверсифікації її зовнішньо-торговельної діяльності в розвитку інтеграції з даними країнами.

У третьому періоді прогнозування (рис. 2.4.) Україна змінює своє стратегічне позиціонування, але в той час, коли результуючий інтегральний показник I_2 збільшує своє значення, що свідчить про нарощування обсягів торгівлі, що обумовлено ростом значень відповідних показників, інтегральний

показник I_1 значно зменшується (з 0,76 у попередньому періоді до менш ніж 0,6 у поточному).

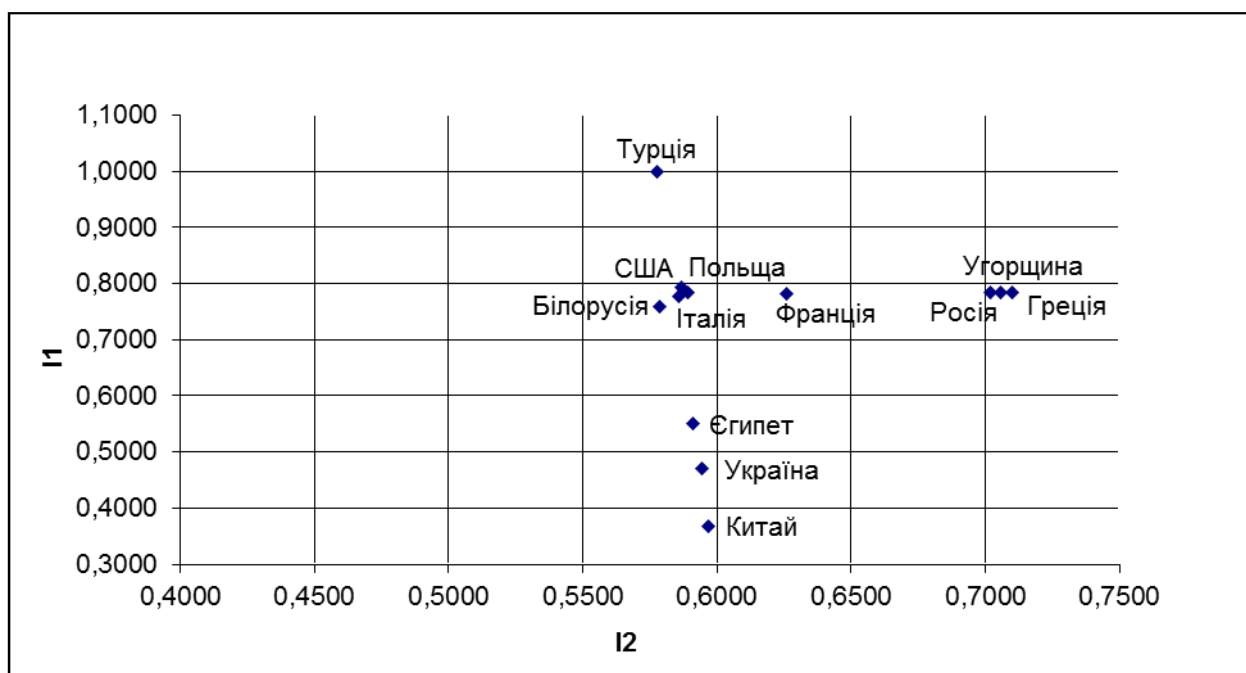

Рис. 2.4. Прогнозні стратегічні позиції України та країн – основних торговельних партнерів у 2021 р. [розроблено авторами]

Але з урахуванням стратегічного «руху» інших країн-торговельних партнерів нашої країни, у 2020 р. загальна стратегічна позиція суттєво змінюється. Так Китай завдяки збільшенню інтегрального показника I_1 за своєю стратегічною позицією наближується до України. Стратегічна позиція Єгипту, навпаки, за рахунок зменшення цього показника також значно наближується до нашої країни, що свідчить про досить тісну інтеграцію з цими країнами у перспективі. Також значні зміни відбуваються у складі інших країн, а саме: Росія, Греція та Угорщина віддаляються за своєю стратегічною позицією від України, а Італію, Білорусію, Польщу, США та Францію можливо позиціювати як наближену до нашої країни. Туреччина у всіх досліджених періодах прогнозу займає одну з найвіддаленіших стратегічних позицій від України.

Таким чином, у запропонованій моделі стратегічного позиціювання з використанням інтегральних показників також може враховуватися час. Оскільки кожен рисунок являє собою прогнозований період у часі, для того, щоб побачити зміни по закінченні певного періоду, потрібно лише скористатися обчисленою інформаційною базою даних для кожного періоду і порівняти результати. Слід зазначити, що ця модель виявляється особливо ефективною для візуалізації змін і розвитку стратегічних позицій у часі, оскільки вона не прив'язується до показників, а отже не зазнає на собі впливу факторів, які можуть обумовити помилки (наприклад, інфляції або зміна валютного курсу).

Отже, на основі аналізу тенденцій прогнозних значень основних макроекономічних показників та результатів стратегічного позиціювання України порівняно з її основними торгівельними партнерами можливо надати рекомендації щодо зовнішньоекономічної діяльності України у глобальній системі міжнародної торгівлі (рис. 2.5).

У якості основних методів регулювання зовнішньоекономічної діяльності України можливо рекомендувати наступні:

1) Застосування економічних методів державного стимулювання експортного виробництва, а саме пряме державне фінансування експортерів, страхування експортерів, регулюючі митні тарифи, інвестування в інноваційні технології. Розвиток аграрного сектору. Експорт продукції переробки сільськогосподарської та інших видів сировини з метою отримання додаткової вартості продукції.

2) Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі; використання протекціоністських заходів обмеження імпорту. Застосування нетарифних (адміністративних) заходів регулювання зовнішньої торгівлі: митні тарифи, технічні процедури, заходи валютної та фіскальної політик.

3) Впровадження адміністративних та торгівельно-політичних методів: створення умов доступу на зовнішні ринки, захист вітчизняних економічних інтересів, сприяння розвитку зовнішньоторгівельної діяльності.

Рис. 2.5. Стратегічні перспективи розвитку інтеграційних процесів України у глобальній системі міжнародної торгівлі

[розроблено автором]

ВИСНОВКИ

Просування продукції на світові торговельні ринки продукції АПК передбачає реформування системи державної підтримки сільськогосподарського виробництва та залучення фінансування у цю галузь. Також потребує оптимізації товарна структура експорту у напрямі нарощення частки продукції з високим рівнем доданої вартості, зокрема переробної підгалузі АПК та інших сфер вітчизняного народного господарства.

Зовнішні інтеграційні процеси України, перш за все, повинні орієнтуватися на її експортний потенціал, а також подолання проблем, пов'язаних з низькою товарною та географічною диверсифікованістю українського експорту, не вигідних умов кредитування експорту та високих ризиків ресурсних втрат під час здійснення експортних операцій, низька конкурентоспроможність вітчизняної продукції, недостатній рівень інвестування в модернізацію та створення експортоорієнтованих виробництв, відсутність дієвої системи державної підтримки експортерів. Інтеграція України у економічний світовий простір на підставі формування системи державної підтримки її експорту сприятиме розвитку експортоорієнтованих вітчизняних виробництв, підвищенню рівня якості та конкурентоспроможності української продукції та дасть змогу забезпечити покращення конкурентоспроможності національних виробників на перспективних світових ринках та збільшенню зовнішньоторговельного обороту товарів та послуг.

На основі теоретико-логічного аналізу праць відомих фахівців у сфері міжнародної інтеграції, методичних рекомендацій Інституту економічного прогнозування НАН України та вітчизняної законодавчої бази обґрунтовано зміст та перелік торгівельно-економічних показників, які є базисом в оцінюванні перспективного розвитку інтеграційних процесів у глобальній системі міжнародної торгівлі та є критеріями кластеризації міжнародних інтеграційних процесів й формують підґрунтя для порівняльного й подальшого детального

економічного аналізу для формування інтеграційної зовнішньоекономічної політики України у глобальній системі міжнародної торгівлі.

За допомогою виконаного дискримінантного аналізу знайдено причинно-наслідковий зв'язок у вигляді функціональної залежності між показниками, які характеризують розвиток міжнародної інтеграції у глобальній системі міжнародної торгівлі та визначено найбільш інформативні. Кількісний аналіз вагових коефіцієнтів при показниках, а саме їх значна відмінність між собою свідчить про велику нерівномірність впливу визначених факторів на рівень торгівельно-економічного розвитку інтеграційних об'єднань у системі міжнародної торгівлі у регіонах світу. Ступінь впливу визначених ознак можливо застосовувати для аналізу проблем та перспектив розвитку інтеграції у аспекті зовнішньоекономічної політики України.

На основі виконаного кількісного аналізу можливо дійти висновку, що розвиток процесів міжнародної інтеграції України у системі глобальної торгівлі обумовлено перш за все зменшенням загального обсягу імпорту; у меншому ступені – збільшенням загального обсягу торгівлі за рік; практично з однаковим впливом – зменшенням імпорту та збільшенням експорту всередині об'єднання; також загального обсягу експорту об'єднання та ВВП. У незначному ступені на розвиток процесів міжнародної інтеграції мають вплив прямі іноземні інвестиції, річні внутрішні та зовнішні потоки і запаси; загальний обсяг торгівлі з експорту та платіжний баланс (річні рахунки поточних операцій). Це створює базу для підвищення ефективності та дієвості підтримки та прийняття рішень стосовно напрямів світової інтеграції у глобальній системі міжнародної торгівлі. На основі отриманого прогнозу сценаріїв розвитку України та країн, які є основними торгівельними партнерами України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мировой Атлас Данных [Электронный ресурс] // Мировая и региональная статистика, национальные данные, карты и рейтинги. – Режим доступа: <http://knoema.ru/atlas>.
2. Товарна структура зовнішньої торгівлі України: Статистична інформація [Електронний ресурс] / Держ. служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Федеральная служба государственной статистики [Электронный ресурс] // Официальный сайт. – Режим доступа: <http://www.gks.ru/>.
4. BRICS Joint Statistical Publication: 2015; Brazil, Russia, India, China, South Africa / Rosstat. – М.: «Statistics of Russia», 2015. – 235 p.
5. The Global Competitiveness Report 2014–2015 / [Full Data Edition is published by the World Economic Forum within the framework of The Global Competitiveness and Benchmarking Network]; Editor Prof. Klaus Schwab [World Economic Forum], Prof. Xavier Sala-i-Martin [Chief Advisor of The Global Competitiveness and Benchmarking Network]. – Geneva: World Economic Forum, [Printed and bound in Switzerland]. – 2015. – 565 p.
6. Statistics South Africa [Электронный ресурс] // Official web-site. – Режим доступа: <http://www.statssa.gov.za/>.
7. Решение задач по экономико-математическому моделированию мирохозяйственных процессов в Microsoft Excel и Statistica : метод. пособ. / Сост. А. П. Голиков, О. Е. Галайда, Е. В. Ханова. – Х.: ХНУ им. В. Н. Каразина, 2011 – 46 с.
8. Голиков А. П. Економіко-математичне моделювання світогосподарських процесів: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – 2-ге вид. – Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2006. – 144 с.
9. Малярець Л. М. Вимірювання ознак об'єктів в економіці: методологія та практика : наукове видання / Л.М. Малярець. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2006. – 384 с.

10. Дубров А.М. Многомерные статистические методы: Учебник / А.М. Дубров, В.С. Мхитарян, Л.И. Трошин. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 352 с.

11. Пономаренко В.С. Аналіз даних у дослідженнях соціально-економічних систем: монографія / В.С. Пономаренко, Л. М. Малярець ; Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2009. – 432 с.

12. Про схвалення Концепції створення системи державної підтримки експорту України: Розпорядження Кабінет Міністрів України № 586-р 2013-р від 01.08.2013 // Урядовий кур'єр – Офіц. вид. – 26.09.2013–№ 175.

13. План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку “Україна-2020” у 2015 році: Розпорядження Кабінету Міністрів України № 213, із змінами, від 22 липня 2015 р.// Офіц.вісн. України. – 2015 р. – № 60.– Ст. 1981.

14. Про внесення змін до плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку “Україна-2020” у 2015 році Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1243-р від 25.11.2015 // Урядовий кур'єр. – Офіц. вид. – 05.12.2015. – № 228.

15. Про внесення змін до плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку “Україна-2020” у 2015 році: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.08.2015 № 893-р // Урядовий кур'єр. – Офіц. вид. – 28.11.2015. – № 223.

16. Про затвердження плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку “Україна-2020”[Електронний ресурс] / 04.03.2015 № 213-р. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/213-2015-p/ed20150304>.

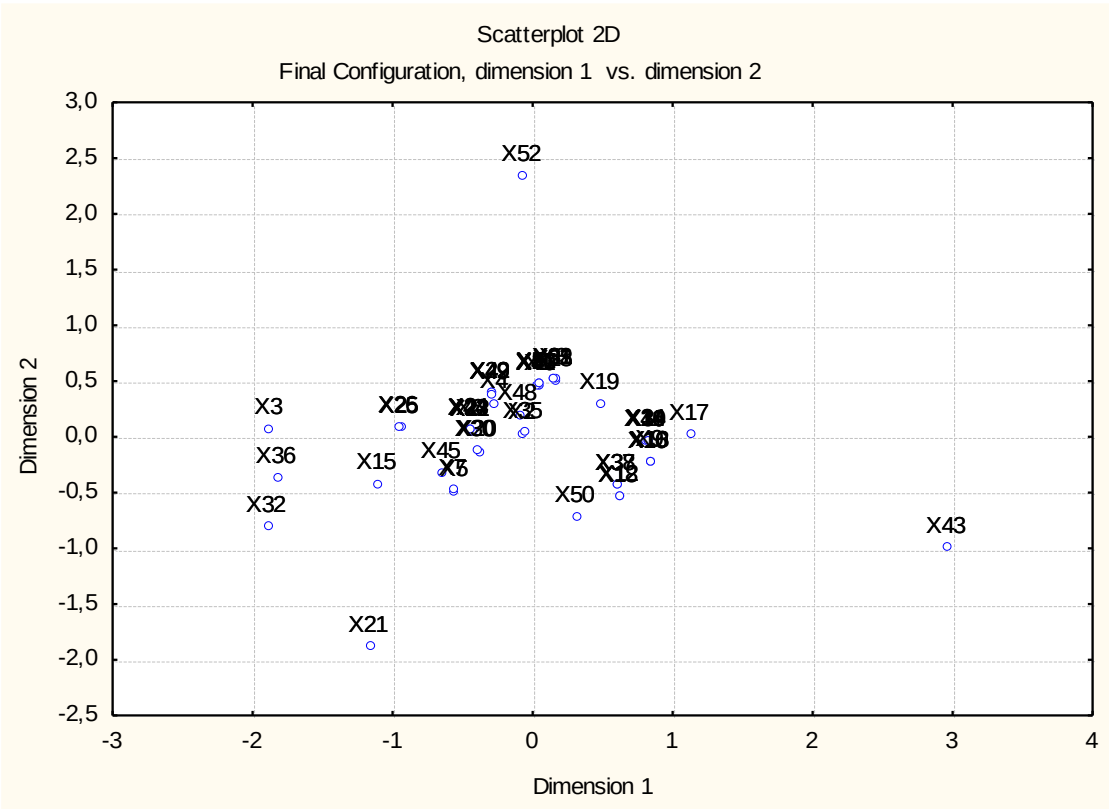
17. Державна підтримка українського експорту [Електронний ресурс] / Веб-портал «Комплексна система інформаційно-консультаційної підтримки та розвитку експорту». – Режим доступу: www.ukrexport.gov.ua.

ДОДАТКИ

Додаток А

Лістинг розрахунків багатомірного розрахунків шкалування інтеграційних об’єднань у глобальній системі міжнародної торгівлі (фрагмент)

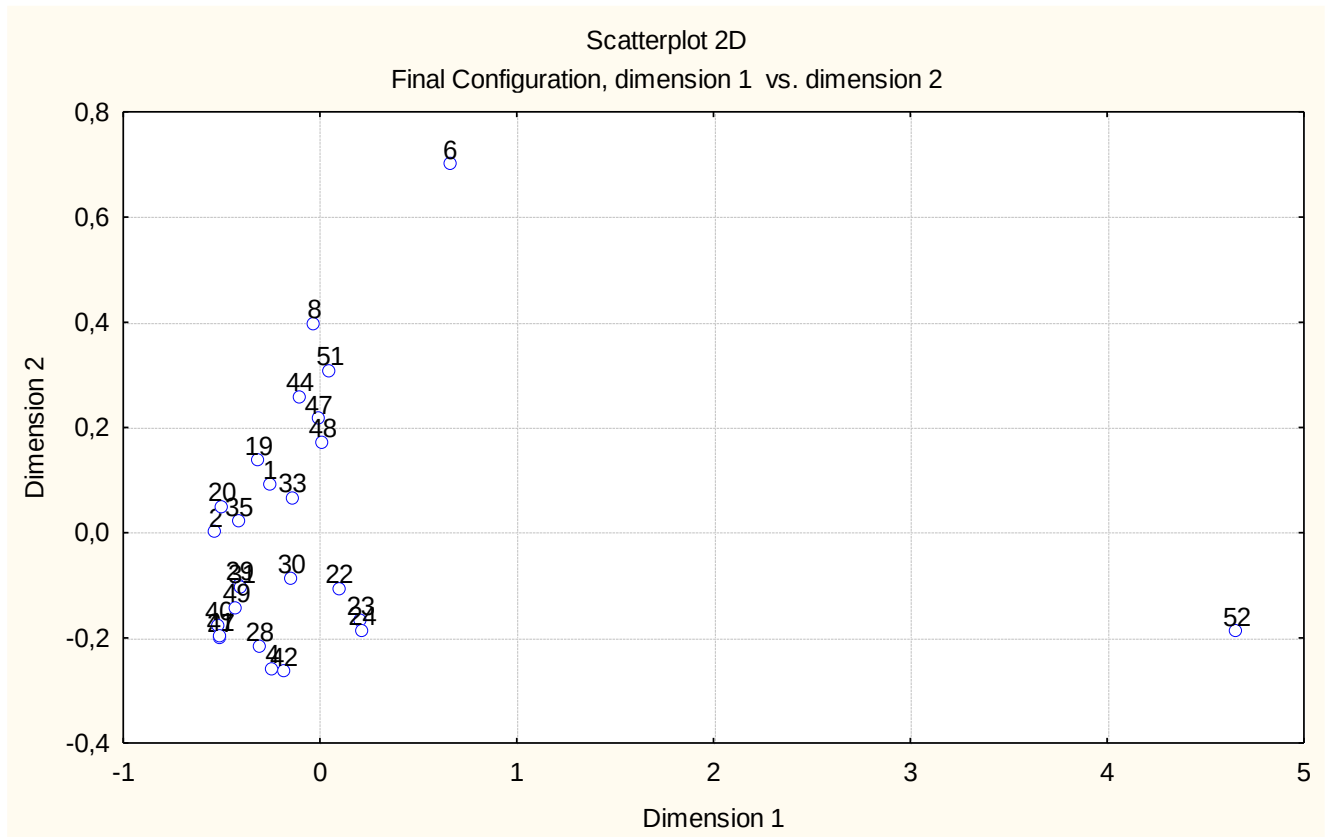
	Final Configuration (Spreadsheet1_(Recovered)) D-star: Raw stress = 34,86497; Alienation = ,1133679 D-hat: Raw stress = 26,50985; Stress = ,0990148		X14	0,82584	-0,03748	X34	0,82403	-0,02683
	DIM. 1	DIM. 2	X15	-1,09734	-0,42377	X35	-0,05107	0,03503
X1	0,05144	0,46004	X16	0,83991	-0,23097	X36	-1,81499	-0,37245
X2	-0,06707	0,02800	X17	1,13570	0,01641	X37	0,60806	-0,42932
X3	-1,87614	0,07226	X18	0,62914	-0,53754	X38	0,61012	-0,43204
X4	-0,26529	0,30038	X19	0,49543	0,29695	X39	0,82928	-0,03414
X5	-0,55154	-0,48772	X20	-0,38101	-0,13164	X40	0,04333	0,46545
X6	-0,43765	0,05954	X21	-1,15446	-1,88549	X41	0,04165	0,46459
X7	-0,56149	-0,47580	X22	-0,42988	0,04761	X42	-0,28596	0,39544
X8	0,16021	0,51951	X23	-0,43805	0,05602	X43	2,97208	-0,99765
X9	0,84538	-0,22059	X24	-0,44076	0,06527	X44	-0,44532	0,06051
X10	0,84817	-0,22517	X25	-0,93660	0,08020	X45	-0,63672	-0,32581
X11	0,81670	-0,04069	X26	-0,94122	0,09126	X46	0,82218	-0,03826
X12	0,63337	-0,53441	X27	0,04506	0,47046	X47	0,04290	0,47038
X13	0,85330	-0,22162	X28	0,16341	0,49714	X48	-0,09228	0,19119
			X29	-0,28747	0,38804	X49	-0,28890	0,38209
			X30	-0,39562	-0,12937	X50	0,32023	-0,71801
			X31	0,16208	0,51930	X51	0,04353	0,47899
			X32	-1,88463	-0,80591	X52	-0,06032	2,33607
			X33	0,15922	0,51454			

Додаток Б

Лістинг результатів багатомірного шкалювання інтеграційних об'єднань,
згрупованих по кластерам, у глобальній системі міжнародної торгівлі (фрагмент)

1 група

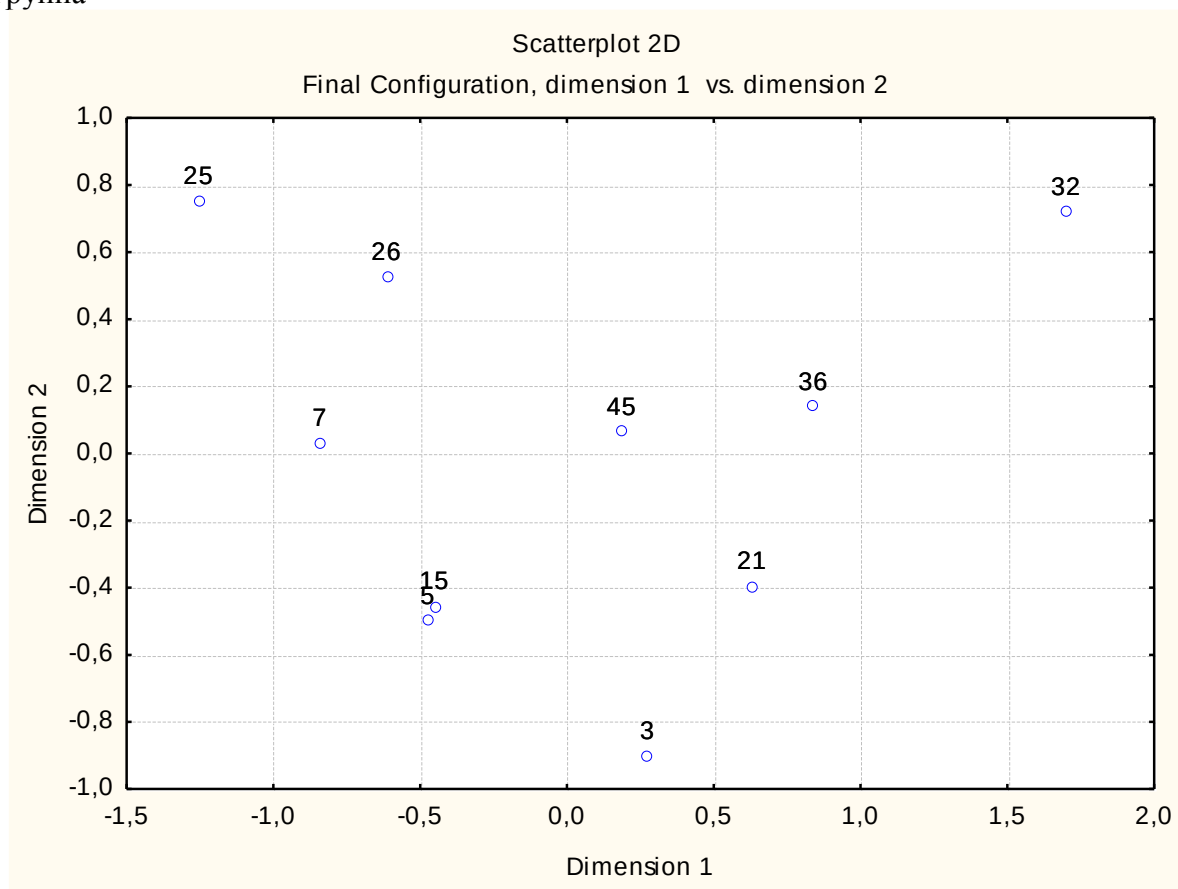
Final Configuration (Spreadsheet18) D-star: Raw stress = ,2602115; Alienation = ,0196186
D-hat: Raw stress = ,1709986; Stress = ,0159046

	DIM. 1	DIM. 2
1	-0,253331	0,090116
2	-0,529995	0,000294
4	-0,242435	-0,259327
6	0,661611	0,699392
8	-0,028838	0,397339
19	-0,311410	0,135606
20	-0,497281	0,048471
22	0,097989	-0,106543
23	0,207516	-0,168364
24	0,215195	-0,187716
27	-0,504208	-0,200374
28	-0,306262	-0,216935
29	-0,408240	-0,102320

30	-0,144271	-0,087309
31	-0,396481	-0,106395
33	-0,140424	0,065785
35	-0,410577	0,020170
40	-0,512635	-0,177470
41	-0,505448	-0,198743
42	-0,182885	-0,265323
44	-0,102156	0,257630
47	-0,007764	0,215192
48	0,014192	0,171461
49	-0,424334	-0,144026
51	0,052599	0,307646
52	4,659871	-0,188255

Продовження Додатку Б

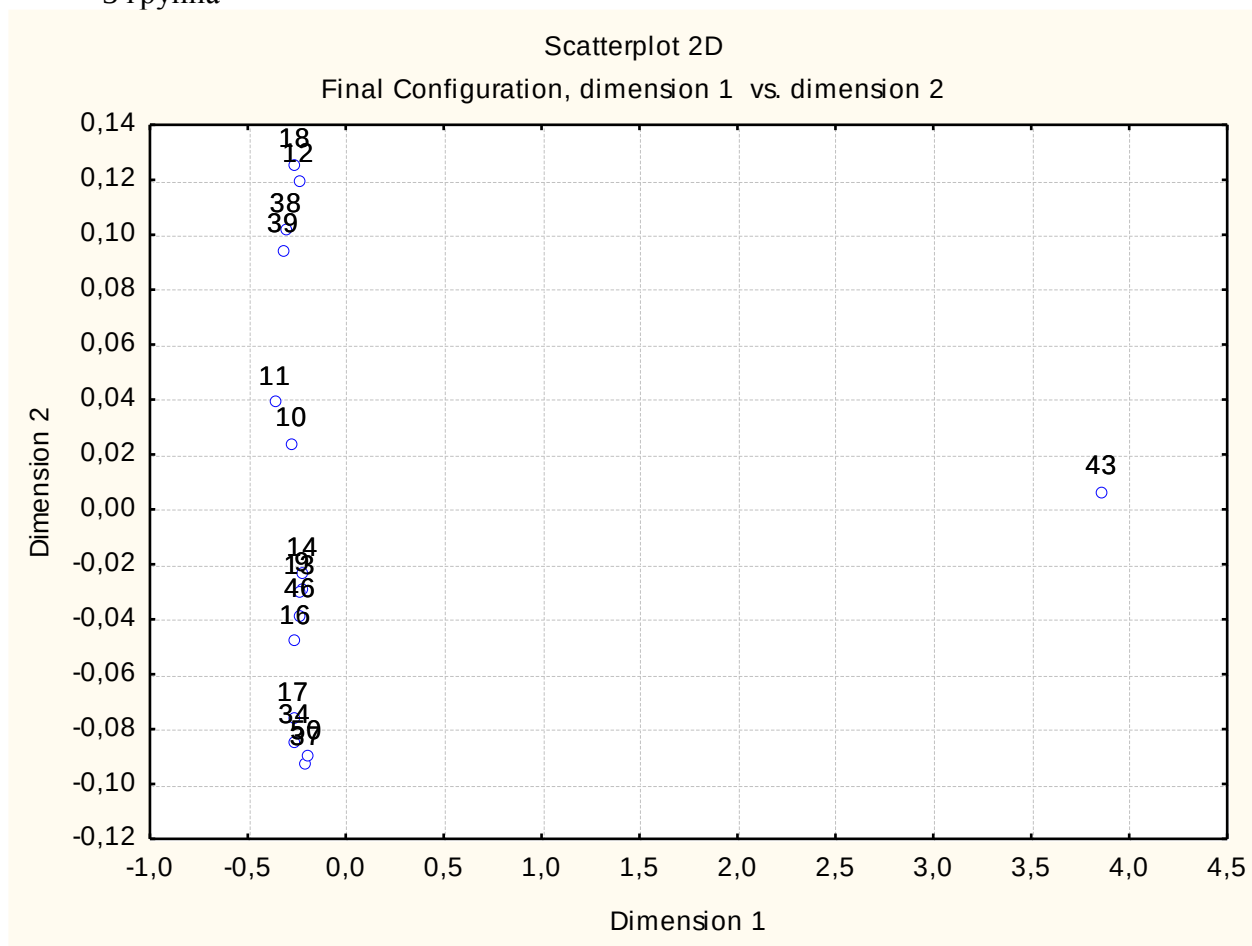
2 група

	DIM. 1	DIM. 2
3	0,27461	-0,899301
5	-0,47322	-0,496991
7	-0,84068	0,034100
15	-0,45093	-0,454264
21	0,63086	-0,394458
25	-1,25414	0,754622
26	-0,61401	0,528808
32	1,70027	0,720781
36	0,83973	0,139921
45	0,18751	0,066782

Final Configuration (Spreadsheet18) D-star: Raw stress = ,4139985; Alienation = ,0643094 D-hat: Raw stress = ,1753971; Stress = ,0418804

3 група

	DIM. 1	DIM. 2
9	-0,220524	-0,028812
10	-0,276603	0,024010
11	-0,360662	0,039036
12	-0,240809	0,119975
13	-0,234085	-0,029997
14	-0,220865	-0,023235
16	-0,256533	-0,047993
17	-0,269141	-0,076205
18	-0,259153	0,125394
34	-0,260366	-0,084257
37	-0,202839	-0,092295
38	-0,304677	0,101951
39	-0,319434	0,094485
43	3,859068	0,006322
46	-0,233194	-0,038348
50	-0,200182	-0,090032

Final Configuration (Spreadsheet18) D-star: Raw stress = ,0397513; Alienation = ,0124608 D-hat: Raw stress = ,0178460; Stress = ,0083493

Додаток В

Прогнозні показники рівня торгівельно-економічного стану основних
торговельних партнерів України

Таблиця В.1

Значення показників рівня торгівельно-економічного стану основних

Показник	x1			x2		
Країна	1 рік	2 рік	3 рік	1 рік	2 рік	3 рік
Україна	-11,056	-13,894	-16,857	-8,1993	-10,5469	-12,9989
Китай	3,61464	2,0993	0,51662	6,75615	5,50541	4,19908
США	0,05435	-0,8297	-1,7531	4,66106	4,64531	4,63087
Єгипет	11,5008	11,5812	11,6598	-6,1581	-8,42414	-10,7909
Франція	-3,7997	-4,9552	-6,162	-3,721	-4,76579	-5,85697
Польща	-2,0716	-3,9938	-6,0014	-5,9386	-8,40886	-10,9889
Угорщина	-4,7752	-6,8211	-8,9579	1,96001	0,40406	-1,22105
Греція	-1,409	-2,3762	-3,3865	-1,0154	-2,00677	-3,04218
Італія	-5,8007	-7,2947	-8,8552	2,99331	2,96402	2,93718
Турція	8,28507	8,20887	8,13903	2,02602	0,76573	-0,55058
Білорусія	5,7586	5,62532	5,50314	6,02455	5,88102	5,74945
Росія	-2,8011	-4,4837	-6,2409	-3,7873	-5,7268	-7,7525

торговельних партнерів України у трирічному періоді прогнозування

Показник	x3			x4		
Країна	1 рік	2 рік	3 рік	1 рік	2 рік	3 рік
Україна	240593,0	268742,0	299868,0	574698,0	-632759,0	-204048,0
Китай	12363100	14241500	16349500	3199410,0	3754130,0	4405030,0
США	20129600	21399300	22769600	2613160,0	2712460,0	2813270,0
Єгипет	301964,0	325683,0	350506,0	82607,8	89422,4	96539,9
Франція	3008240,0	3073410,0	3137230,0	1015210,0	1154570,0	1338270,0
Польща	684307,0	743603,0	808037,0	316315,0	352757,0	393397,0
Угорщина	164999,0	172860,0	180906,0	134171,0	142958,0	152112,0
Греція	4135670,0	4278810,0	4423650,0	1459460,0	1551610,0	1649560,0
Італія	2513500,0	2599450,0	2686830,0	804846,0	933704,0	1111690,0
Турція	907960,0	950151,0	992385,0	342346,0	382628,0	427650,0
Білорусія	86880,3	94400,9	102271,0	60689,0	67989,6	76168,4
Росія	2468840,0	2688790,0	2918960,0	410844,0	457770,0	510055,0
Показник	x5			x6		
Країна	1 рік	2 рік	3 рік	1 рік	2 рік	3 рік
Україна	58977,4	62075,7	65264,9	-13246,4	-14758,2	-16340,3

Продовження Додатку В

Продовження табл. В.1

Показник	x5			x6		
	1 рік	2 рік	3 рік	1 рік	2 рік	3 рік
Країна						
США	2104120,0	2388750,0	2762430,0	-594500,0	-602304,0	-609761,0
Китай	2827560,0	3081750,0	3347240,0	-45498,4	-43059,4	-41050,2
Єгипет	45565,1	51957,8	59247,4	-5851,8	-6521,6	-7222,5
Франція	741451,0	798073,0	864059,0	-57314,8	-65721,4	-74519,1
Польща	254885,0	274043,0	293896,0	-19094,0	-19418,9	-19729,4
Угорщина	146042,0	156904,0	168315,0	2535,3	3360,8	4224,7
Греція	1835440,0	1959510,0	2091970,0	306385,0	324969,0	343553,0
Італія	721417,0	805618,0	912070,0	-36966,1	-38176,1	-39332,4
Турція	185087,0	198001,0	211351,0	-72313,9	-79453,5	-86925,2
Білорусія	52806,2	59230,5	66436,5	-7426,1	-8148,1	-8903,6
Росія	715257,0	801041,0	897113,0	76641,3	78025,2	79347,5

Таблиця В.2

Значення показника x_7 рівня торгівельно-економічного стану основних торговельних партнерів України у трирічному періоді прогнозування

Показник	x7		
	1 рік	2 рік	3 рік
Країна			
Україна	1864,68	1891,69	1917,04
Китай	151892	162941	174505
США	167380	168483	169502
Єгипет	6708,59	6928,02	7142,51
Франція	28194,1	28366,4	28538,7
Польща	12724,5	12886,5	13041,2
Угорщина	8008,87	8322,62	8638,76
Греція	44721	44797,7	44867,8
Італія	21361,5	21659,5	21944,2
Турція	31494,7	38287,5	46545,4
Білорусія	-770,563	-700,356	-646,569
Росія	104715	128028	156532